

profunde depresii psihice provocată de starea poporului său la începutul veacului. Inspirația din psalmi este evidentă și la ea s-a referit R. Brtán în monografia sa : „*Jehova* este o splendidă parafrază a psalmilor ; un nou psalm acuzator. Tocmai prin raportarea la destinul evreilor... la destinul său propriu și al colectivității naționale Krasko a deschis o nouă și foarte promițătoare zonă de expresivitate”<sup>1</sup>. S-a vorbit și despre izvoarele naționale, psalmii lui Hviezdoslav, în special *Psalmul acuzării*<sup>2</sup>. Deosebirea însă rezidă în tonul acuzator direct și în intensitatea lui, căci „acuzarea” lui Hviezdoslav se face cu menținerea tonalității psalmodice. Chiar și în versurile în care deznădejdea țîșnește copleșitor din același sentiment al solitudinii totale („Sînt glas în-singurat ce predică-n pustiu”), ca la Krasko, Hviezdoslav rămîne tînguitor și dezolant. Mai plauzibilă credem este înrudirea poeziei *Jehova* cu *Profetul* lui J. Král, care, înfățișînd același motiv al națiunii inactive, se încheie cu o aluzie amenințătoare la apocalipsă. Krasko a cunoscut însă și poezia lui Eminescu *Rugăciunea uni dac*. În ediția Eminescu, pe care a purtat-o în permanență cu el, însemnările marginale (traduceri de cuvinte) denotă că el a citit-o cu băgare de seamă. Or, și poezia lui Eminescu uzează exact de același procedeu al invocării celor mai groaznice urgii, al aglomerării de blesteme și injurii. Amîndouă poeziile au ca punct inițial extrema deznădejde, amîndoi poeții vor să înduplece divinitatea „spre ură și blestem”, dar pe cînd Eminescu, pe un nebulos fundal mitologic (indianismul, dacismul), exprimă setea sa de Nirvana, de „vecinic repaos”, Krasko compune o poezie de puternice imbolduri naționale pe care o tonifică magnifica trăire personală a dramei colective.

Se știe că *Rugăciunea unui dac* nu este decît un fragment dintr-un poem mai vast în care Eminescu intenționa să reconstruiască universul mitic al dacilor. Regele dac, al cărui frate, cu complicitatea lui Zamolxe, îi răpește tronul și soția, adresează zeului suprem o cumplită rugăciune : să blesteme pe cei ce vor avea milă de el, să binecuvînteze pe cei care îl împilă, să dea crezare celor care își bat joc de el, să sporească puterile celor care ar vrea să-l ucidă, să-l facă să cuture lumea fără căpătîi, să sufere pînă ce ochiul se va seca de lacrimi, să fie înconjurat numai de dușmani, chinul și durerea să-i împietrească simțirea ca să poată să-și blesteme mama pe care a iubit-o ș.a.m.d. Krasko adresează teribilului și răzbunătorului *Jehova* chemarea de a abate asupra poporului slovac ce nu vrea să înțeleagă că e tîrziu, că trebuie să se ridice la luptă, cele mai neînchipuite urgii : gura să-i geamă veșnic, să binecuvînteze pe cei ce-l asupresc, pe spinarea crestată de bici să poarte pînă la moarte înjositoare poveri, mîna lui să cerșească pîinea muncită de el, să nu-și mai respecte bătrîinii, să smulgă dragostea din inima femeilor și în locul ei să toarne ură, mamele să nu-i mai nască barzi care să-i ștergă lacrimile de pe obraz, „să moară părăsit la margine de drum” (la Eminescu : „Nevrednicu-mi cadavru în uliță l-arunce”).

Michal Gáfrik constata faptul că influența vechii gîndiri indiene asupra lui Krasko n-a fost studiată<sup>3</sup>. El arată că această influență s-a manifestat

<sup>1</sup> *Poezia Ivana Krasku*, ed. cit., p. 95.

<sup>2</sup> Stanislav Šmatlák, *op. cit.*, p. 165.

<sup>3</sup> *Poezia slovenskej moderny*, Krasko, Bratislava, 1965, p. 163—164.